

HEPATİT C SIK SORULAN SORULAR

written by Dr. Aydoğan Lermi

Hepatit C nedir?

Hepatit C virüsünün neden olduğu karaciğer hastalığıdır. Hepatit C hastalığı olarak bilinir ve %70 kronikleşir, siroz, karaciğer yetmezliği, karaciğer kanseri ve ölümlle neden olur. C hepatiti sinsi seyirlidir hemen hemen hiç belirti vermez birçok kişi karaciğer yetmezliği başlayana kadar hasta olduğunu bile bilmemektedir.

Hepatit C nasıl bulaşır?

Hepatit C virüsü kan ve vücut salgıları ile bulaşır.

- Kan ve kan ürünleri,
- Manikür - pedikür,
- Dövme yaptırmak,
- Korunmasız cinsel temas,
- Virüs taşıyan kan veya organ nakli,
- Hasta kişilerin diş fırçası, tıraş bıçağı, ustura, enjektör gibi aletlerini kullanmak,
- Steril olmayan aletlerle yapılan cerrahi müdahaleler, diş müdahaleleri,
- Doğum sırasında anneden bebeğe bulaşır.

Kimler hepatit C açısından risk altındadır?

- 1992 öncesinde kan nakli yapılmış olan kişiler,
- 1992 öncesinde pıhtılaşma faktörü eksikliği nedeni ile kan ve kan ürünü alan kişiler,
- Uzun dönem hemodiyaliz hastaları,
- HCV pozitif anneden doğan çocuklar,
- Şüpheli cinsel temasta bulunan ve birden çok cinsel eşi olup korunmasız olarak ilişkisini devam ettirenler ve
- Sağlık çalışanları hepatit C riski altındadır.

Hepatit C hastası olup olmadığımı nasıl anlarım ?

Basit kan testleriyle hepatit C hastası olup olmadığınızı kolayca anlayabilirsiniz. Anti HCV kan laboratuvar testi tarama testi olarak kullanılır.

Hepatit C testinin pozitif olması her zaman hastalığı mı gösterir?

Hayır. Hepatit C tanısında ilk test olarak kullanılan ELISA testinin pozitif olması da her zaman hastalık anlamına gelmez. Yalancı pozitiflik olabileceği gibi virüsle karşılaşıp iyileşen kişilerde de test bir süre pozitif kalır. Anti HCV testi pozitif ise HCV RNA PCR testi yapılır bu test pozitif ise Hepatit C hastasıdır denir.

Günümüzde kan nakli ile hepatit C bulaşma riski nedir?

Günümüzde kanlar son derece duyarlı testlerle taranmaktadır, bu nedenle bulaşma riski 2 milyon üniteye 1 'den daha azdır.

Hepatit C hastası olan anneden doğan bebeğe hastalık hangi yolla bulaşır,

bebek ne zaman test edilmelidir?

Anneden bebeğe doğum sırasında bulaşabilir. Doğar doğmaz yapılan testlerde anneden geçen antikorlar nedeni ile yalancı pozitiflik olabilir. Testler 18.aydan sonra yapılmalıdır. Erken tanı için PCR testi yapılabilir.

Anneden çocuğa emzirme ile geçer mi?

Hayır. Ancak annenin meme başında çatlak ve kanama olması durumunda bulaş olabilir. Bu durumda emzirmeye ara verilebilir.

Hepatit C hangi yollar ile bulaşmaz?

Hepatit C sosyal ilişkiyle, tokalaşma ile, sosyal anlamda sarılıp öpüşme ile, aynı evi aynı sofrayı paylaşmak ile, hapsirme, öksürük, yiyecek ve içecek kaplarının paylaşımı ile, gıdalar ve sular ile, aynı ortamı paylaşmak ile bulaşmaz.

Hepatit C'li anneden doğan tüm bebekler hepatit C hastası olurmu?

Hepatit C'li anneden doğan bebeklerin % 4 ve daha azı doğum sırasında mikrop kapar ve hasta olur. Bebek yaşta kapılan virüsler genellikle kronikleşir.

Hepatit C aile bireyleri arasında bulaşabilir mi?

Evet, sık olmamakla beraber aile bireyleri arasında bulaş olabilmektedir. Cinsel olarak bulaşma ihtimali düşük olduğundan eşler arasınca cinsel yolla geçişin az olduğu kabul edilir.

Böcek veya sivrisinek sokması ile hepatit C bulaşır mı?

Hayır bulaşmaz.

Hayvandan insana hepatit C bulaşır mı?

Hepatit C virüsü genellikle insandan insana bulaşır. Hepatit C kedi, köpek, sığır, at vb, hayvanlardan bulaşmaz. Değişik türlerde hastalık yapan virüsler de vardır örneğin grip virüsü kuşlar, kümes hayvanları ve doğadaki birçok canlıda hastalık yapabilir ancak hepatit C virüsü sadece insan ve şempanzelerde hastalık yapar.

Dövme, akupunktur, kulak deldirme ve vücut deldirme yaptırmakla hepatit C bulaşır mı?

Steril olmayan aletlerle yapılan bu tür girişimlerle hepatit C bulaşır.

Hepatit C virüsü çevrede (dış ortamda) yaşabilir mi? Yaşarsa ne kadar süreyle?

Oda ısısında 16 saat kadar canlılığını sürdürebilir. Ancak 4 günden fazla yaşamaz.

Hepatit C hastalığının bulguları nelerdir?

Virüsün vücuda girişinden sonraki ortalama 6-12 hafta (en az 1- en çok 26 hafta) sonra halsizlik, kırgınlık, çabuk yorulma, iştahsızlık, bulantı, kusma, gözlerde sararma, idrar renginde koyulaşma

gibi diğer hepatitlerde de görülebilecek akut hepatit tablosu olabilir.

Ancak bu tablo çok nadir görülür virüs karaciğerde çoğalırken genellikle hastanın hiçbir Őikayeti olmaz.

Çoğu hastada tanı ya tesadüfen yapılan testler ya da kan vermek istenildiğinde yapılan tarama testleri ile hastalık geçtikten çok sonra konur.

Bu safhada hasalık kronik hepatit evresindedir. Kronik hepatit C hastalarının: hastalık son döneme gelinceye kadar hiç Őikayetleri olmaz.

Hastalık son döneme girince aylar içinde artan karaciğer yetmezliği, siroz veya karaciğer kanseri bulguları ile ölüm ortaya çıkar.

Hepatit C karaciğerden baŐka hangi organlara zarar verir?

Hepatit C karaciğer hasarı dıŐında vücutta deri, böbrekler, tiroit bezi, tükürük bezleri, göz hastalıkları ve romatizmal sorunlara yol açabilir. Őeker hastalığına neden olabilir.

Yapılan testlerde hepatit C pozitif çıktı, ancak hiçbir Őikayetim yok gene de hasta sayılır mıyım?

Kronik hepatit C'li hastaların çoğunun herhangi bir Őikayeti yoktur. Karaciğer yetmezliği başlayana dek hastaların Őikayeti olmaz. Karaciğer yetmezliğinin geliŐtięi dönem ise tedavi açısından geç kalınmıŐ evredir.

Hepatit C'li hastaların yapması gereken özel bir diyet var mıdır?

Alkol alımı hepatiti aęırlaŐtırır ve gidiŐi hızlandırır. Sigara kullanıyorsa bırakılmasında fayda vardır. Özel bir diyet nersi yoktur. Kilo almamaya dikkat edilmelidir. Herhangi bir gıdada kısıtlama da yoktur. Hepatit C tedavi altındaki hastalarda tedaviye bağlı olarak iŐtah azalması, ağızda boğazda yaralar, metalik tat ve bulantı kusma olabilir.

Akut hepatit C geçiren kiŐide hastalık her zaman kronikleşir mi?

Virüsü alan kişilerin % 60-80'inde kronik hepatit geliŐir.

Akut hepatit ne zaman kronik hepatite dönüŐür?

Akut hepatit C hastalığından 6 ay sonra kanda veya karaciğerde hala virüs varsa; yada 6 ay arayla yapılan iki test pozitif ise artık kronik hepatit geliŐti denir. Bu aŐamadan sonra virüsün kendiliğinden vücuttan temizlenme Şansı yok denecek kadar azdır.

Kronik hepatitin bulguları nelerdir?

Hastaların çoğunun herhangi bir Őikyeti yoktur. Hastalık ilerledikçe en çok ortaya çıkan bulgular:

- Halsizlik,
- Bulantı,
- İŞtahsızlık,
- Kas, eklem ağrısı,
- Güçsüzlük,
- Kilo kaybı

Kronik hepatit C hastalığı ilerlerse ne olur?

Hasta olanların % 20-30'unda yaklaşık 20- 30 yıllık dönemde siroz geliŐir. Ayrıca karaciğer kanseri

gelişeme riski çok yüksektir.

Siroz hastalığı nedir?

Karaciğer dokusunun görev yapamayacak kadar bozulmasına siroz denir. Siroz birçok sebebe bağlı olabilir. Sirozun en sık nedenlerinden biri kronik hepatitlerdir. Bozulan karaciğer dokusu asıl görevini yapamaz ve karaciğer yetmezliğine bağlı bulgular ortaya çıkar.

Karaciğer biyopsisi niçin yapılır?

Hepatit C virüsünün karaciğere verdiği hasarı ve hasarın derecesi en iyi gösteren test karaciğer biyopsisidir. Karaciğer hasarı başlamış ise tedavi verilir. Tedaviye karar vermek için ve tedavinin faydasını görmek için yapılabilir.

Kronik hepatit C'nin tedavisi mümkün müdür?

Günümüzde kullanılan ilaçlar ile % 60-70 oranında virüsün temizlenme şansı vardır. Başarı oranı hastalık yapan virüsün tipine göre de değişir.

Kronik hepatit C'de tedavi süresi ne kadardır?

Virüsün tipine bağlı olarak tedavi süresi 24 veya 48 haftadır.

Verilen tedavinin etkili olup olmadığı nasıl anlaşılır?

Tedavi sırasında ve tedavi bittikten sonra virüs sayımı yapılır. Tedaviden 6 ay sonra yapılan testlerde virüs sayılamayacak kadar azsa kalıcı cevap alınmıştır denir. Ayrıca karaciğer fonksiyon testlerinin de normal sınırlara dönmesi istenir.

Kronik hepatit C'de karaciğer kanseri oluşumunu artıran risk faktörleri var mıdır?

EVET...kronik hepatit C hastalarında aşağıdaki faktörler karaciğer kanseri riskini artırır.

- Siroz gelişimi
- Alkol kullanımı,
- İleri yaş,
- Erkek hasta olmak hepatit C hastalarının karaciğer kanseri riskini artırır.

Hepatit C hastalığından koruyan aşı var mıdır?

Hayır, Hepatit C aşısı henüz geliştirilememiştir.

Hepatit C hastasıyım. Hastalığı başkalarına bulaştırmamak için nelere dikkat etmeliyim?

Kan vermeyin, organ bağışlamayın,

Kan ile kontamine olabilecek jilet, tırnak bakım malzemeleri, diş fırçası gibi kişisel eşyalarınızı başkaları ile paylaşmayın.

Bir yeriniz kesilirse kanın etrafa bulaşmamasına dikkat edin.

Hepatit C'li hasta hepatit A ve B aşısı olmalı mıdır?

Evet olmalıdır.

Referanslar

- 1- <http://www.cdc.gov/hiv/resources/factsheets/hepatitis.htm>.
- 2- MMWR Recommendations: Recommendations for Prevention and Control of Hepatitis C Virus (HCV) Infection and HCV-Related Chronic Disease
- 3- <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs164/en/index.html>